

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
 Hat hóra 2 frt 50 kr.
 Három hóra 1 frt 25 kr.
 Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
 Egyes számok 12 kr-ával kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARSS.

HIRDETÉSEK

Négyházasos petit-sor egyszeri közlésért 7 kr
 kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 kr szótandó.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajczár

A nyilittérben:

minden négyházasos garmond sor díja 15 kr.

Velünk összekötésben levő hirdető-irodák, elő-
 fizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 34. sz.) küldendők.
 Kéziratok vissza nem adódnak.

Megjelen: hetenként egyszer.

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR

— vasárnap reggel. —

Társadalmi élet.

Hiába van az országnak gazdasági, műveltségi és nemzeti gyújtója a vidéki városokban; mintha csak megvolnának csökönyösödve a stagnálásban, intenzíven haladni még sem akarnak.

Hiába a nagy elhatározások; hiába a vidék sajtójának untalan felszólalásai, hiába nyert vasutat, helyi és megyei középületeket egyik-másik vidéki város; mégis, egy kettő kivételével, néhány évtized sem mutathat fel figyelemreméltó és előnyös változást egyik vagy másik vidéki városban.

És ezen felül mindenki és minduntalan panaszkodik a felett, hogy az élet itt lethargikus, gyötrően egyhangú és nyomasztóan unalmas.

Az életmódban a vidéki intelligencia átvette a nagy városok divatát; többet mondok, még hóbortjait is, de hogy modern szükségletkép gondoskodtak volna a vidéken a modern ember szellemi táplálékairól, arról szó sincs.

A nők — kivéve olykor a mesterségesen készített táncmulatságokat — a férfivilággal alig találkoznak; a férfiak elvesztik a derült életkedvet és vagy egyedül a napi foglalkozásba merülnek el, vagy lelkük egyébbel be nem telhetvén, alantas szenvedélyeknek lesznek rabjai.

Bizony szomorú körülmény ez, a mely aláássa a valódi szellemi és anyagi fejlődés talaját.

A műveltebb osztályoknak nélkülözhetetlen szükségük van a gyötrő napi munka után szórakozásokra, erkölcsi érzetüket emelő szellemi élvezetekre, nehogy a prózai kenyérkereseti pályán szívük elfásuljon, férfias eszményeik elhomályosuljanak és üdítő szórakozás helyett sorvasztó kártya és dorbézolási szenvedélyeknek essenek áldozatul.

A zárkózott családi élet csendes egyhangúságával még nem teszi teljessé

a boldogság eszméjét; mozgalmasság és változatos társadalmi életre volna a vidéken szükség, a mely a kedélyt emelje és az izlést nemesítse.

Az igaz, hogy ennek első feltétele a biztos anyagi jólét volna és ez most középosztályunk anyagi ziláltsága idején nincs meg a maga teljében; a honráczior és hivatalos pályák kellő anyagi és morális méltányolást nem találnak; hanem ez csak átmeneti állapot és a bomlás fázisából már kezd kibontakozni egy szilárdabb alapokra fektetett magyar középosztály, mely azonban — a vidék nem nyújtván figyelemreméltó élvezetet és változatosságot — egész figyelmével és érdeklődésével a főváros felé gravitál, mert egyedül ez képes a művelt ember egész eszmekörét igénybe venni.

A vidéken minden csendes és nyomasztóan egyhangú; az emberek panaszszerűen fordulnak egymáshoz, hogy tenni kell, mert nincs társadalmi élet.

Nos, hát tenni kell! Hisz a társadalmi szellem csirája a legtöbb ember keblében adva van: csak akarat kell teljes kifejlesztésére.

A fiataliságnak e téren első rangu missziója van. Ne induljon nagyhangú, de üres szívű férfiak után, kiknek lépéseit a közügyek czégre alatt hitvány önérték vezérli.

Az élet reális oldalának józan kultiválása mellett ne feledkezzenek meg ama szellemi érdekekről, melyeknek ápolására a fiatal szív hivatva van. Igyekezzenek a társas élet nemesítésén, az irodalmi s művészeti érdekek fejlesztésén munkálni.

A családapák viszont törekedjenek arra, hogy a családi kör nyitva legyen oly társadalmi érintkezések számára, melyek legalkalmasabbak a közös művelődési érdekek fejlesztésére. Ezek a bizalmas érintkezések legfontosabb talpkövei a társas életnek; erre töreked-

jünk, ha azt akarjuk, hogy a mai sivár társadalmi viszonyok kedvező fordulatot vegyenek.

Az óhajítás mindnyájunk szívében él; vajha akarattá erősödnék, s az eddigi közöny helyét élénk érdeklődés, a bizalmatlanságát nyílt bizalom váltaná fel!

Gyermek-nyomok a lélekben.

— Írta: CSEREI JÓZSEF. —

V.

Ösműveltségi nyomok.

Az egyén és az egész nép összefoglalata, az állam, Platon szerint egyenes arányban viszonylanak egymáshoz; karakterük, élet-funkcióik azonosak. A naiv eposok éppen úgy a gyermek-nép reminiscenciáiból épülnek fel, mint a férfi tudománya a gyermek-és ifjúkori tanulmányokból, mint a tenger cseppekből vagy a naprendszer Laplace-theóriája szerint a világ-ködből. Az Iliast egy egész nemzet költötte abból az ősforrásból, pihent nemzeti erőből merítve, melyet a nagy természetnek, ősműveltségnek nevezünk, mikor még a kutató és kritikai ész — szerencsére — nyugszik; éppen azért a nép bölcseségének, a korai műveltségnek hű visszatükröződése. A naiv eposok közelebb állanak a végtelen természethez, mint a mi szentimental zmusunk és életküzdölnes romantizmusunk. Az epikus naivságnak alapja a végtelen természet, a romantikáé a végtelen lélek; melyik nyújt több meglepetést, boldogságot, mindjárt meglátjuk.

Mennyi rotáció, átíráson ment keresztül egy ilyen ősbiblia, egy eposz, a gyermek-nép összes tudománya, míg szalonjaink asztalán képes diszkidásban megjelenni! ez az észrevétlen előbbrehaladás a művelődés utvesztőinek titkos daedalusi fonala, a gyermekkor homerosi mondaitól a gőzgépig.

VI.

Természetes nyelv.

Ezen analog példákra tekintve tartom én a gyermekkorban a lélekbe ejtett ismeret-és érzési nyomokat nagy művelő hatásuaknak. Közmondások, hasonlatok, iker- és hang-

utánzó szók, ötletek stb. melyek a beszédet színezik, mind megannyi ősi nyomai a népek gyermekkori műveltségének a költészet és bölcsészeti terén, vagy legalább olyan elemek, melyek az ember primitív műveltségében gyökereznek s onnan sarjadtak fel. A gyermek nyelvének is ilyen alapokon kell felépülni.

Ha egészséges beszédmódot akarunk hallani, melyben élet és eleven mozgékony-ság pezseg, akkor ne egy rué parkett hősnék inaszakadt, mankón járó beszédét hallgassuk meg: hanem a nép emberének, egy nyilteszű földművelőnek virágos mondásait, a ki „az ég alatt, a föld színén“ nevelkedett fel, közelebbi rokonságban van az erős természettel, a pacirtától, a hajnaltól, meg az esti pirtól, az erdő zugától, a szellőtől vagy a tenger viharos zokogásától tanulta színeit.

Az irodalom is, hogy sablonszerűvé ne váljék, sokszor megtér az egészséges természethez, hogy onnan ereszszen egy kis friss vért petyhüdt ereibe és üdvös forrongást idézzen elő a lélek vegykonyháján. Az irodalomnak a föld népében van az ereje, mint Hérahés ellenfelének Antaiosnak az anyaföldben, s ha nagyon magasra emelkedik az idealizmus etherében, az is Antaiosként elveszti erejét, nem levén talaj, hol lábát megvesse. Természetesség nélkül az irodalom beszédmódja, stílusa lapos, etikettszerű, szellemtelen éppen azért, mert megszokott, a megszokás pedig a haladásnak chinai fala. De azért a versek tölcserézése elhatározó befolyás a gyermek nevelésében; ezekben nyilvánul a nemzet érzése és gondolkozása ünnepi ruhában. A gyermek- és ifjú korban minél szélesebb költői alapra legyen fektetve az oktatás-nevelés a nemzeti genius szellemében; a hit előzze meg a tudományt. A férfikor igen sok irodalmi koncepcziójának legalább motívuma a gyermek-ifjú korban gyökerezik; ott még kicsiny, mint a mustármag, de idővel terebélyes fává ágazik el. Az emberiség gyermekora, a naiv eposok mutatták rá a példát, hogy az első szellemi táplálékot kötött formában adjuk be a gyermeknek: alaki és erkölcsi érzete épül rajta.

TÁRCZA.

Három mese.

— Ebner-Eschenbach M. után. —

I. A madár.

A kertben játszó gyermekek egy fa alatt fészekből kihullott madárkára akadtak. Szegényke alighogy pipegett, erősen becsuktá szemecskéit és meg sem ijedt, a mint a gyermekek egyike fölvetette; még sokkal gyengébb volt, hogysem félni tudott volna.

A gyermekek kimondhatlan gonddal nevelték föl a kis lelenget, s miután egészséges lett és megerősödött, egy ablakban álló kalitkába tették, a melyben már egy vén, meghízott pirók lakott. Mig ez vidoran énekelgetett, evett, ivott, fürdött és egyik fokról a másikra iombán ugrált, a fiatal társ részvétlen és szomorú maradt, folyton csak a szabadka vágya kitekintett.

A gyermekek megértették kívánságát és akarták is azt teljesíteni, de minthogy sokkal jobban szerették, hogysem tudtak volna tőle elválni, előkerestek egy hosszú fonalat, egyik végét a madár lábára kötötték, a másikat pedig kezeikben erősen tartva, kinyitották a kalitka ajtaját.

Boldog csipegéssel kirepül a kis fogoly és egy közellévő fára leereszkedvén, szíve legmélyéből oly örömtelt dalt harsogott, milyen a gyermekek még sohasem hallottak. Akkor főlebb akart szállni, de a lábára kötött fonál megakadályozta abban. Ujra meg újra megkísérelte; fáradságtalanul, mig csak lába vérezni kezdett és a gyermekek aggódva

azon, hogy elszakítja a fonalat és elrepül, visszahúzták a kalitkába.

A következő reggel ismétlődött az eset és utána minden időn át, mig végre a gyermekek hiába nyitották ki a kalitka ajtaját; a madárka összezsugorodva guggolt egyik sarkában, nem hagyta el soha többé azt, nem evett, nem ivott és a szabadba sem nézett.

„Miért busulsz, te balga?“ — csiripelt hozzá a pirók.

„A lábamon lévő fonalon“ — volt a válasz.

„Háládatlan! hisz azt a szeretet kötötte lábadra.“

„Igen, de az esztelen szeretet!“ — válaszolt a szabadságától megfosztott madárka és kimult.

2. Az ifjú fejedelem.

Egy fiatal herceg, sok isten kegyeltje, kit az évek hosszú során át előkészítettek fontos hivatására, átvette országga kormányását.

A koronázási ünnepélyen számos magasrangú vendég volt jelen és csupán csak egy maradt el a meghívottakból: a jó öreg anya — a tapasztalás; azt állítván, hogy ő csak később jöhet.

Miután az ünnepélyességek elmúltak, az istenek az ifjú fejedelemnek megígérték, hogy kívánjon bármit, az első három kérését teljesítik, aztán elbucsznak tőle.

Áthatva helyzete magasztosságától, annak kellő betöltésére irányzta minden törekvését. Jobbakká és ennek következtében boldogabbakká kívánta tenni az embereket; a sze-

retet és a részvét gyakorlására akarta őket nevelni, mindegyikben buzgalmat a más javáért, örvendező megbecsülést a mások érdemei iránt óhajtott fölbresztetni; s minden nemesben példányképül ragyogva népének, törekedett azt követésére indítani. — De hiába! Azon a kis csoporton kívül, mely kezdettől fogva hive volt, senki sem lépett nyomdokaiba.

Egy évi eredménytelen munkálkodása után így fohászzkodott föl az istenekhez:

„Legyőzhetlen gonosz hatalmak megmérgezik népemet és nem engedik, hogy kiüríthessam szívéből az igazságtalanság és sérelmek iránti hajlamot. Szabadsítatok meg ezen emésztő, gyógyithatlan betegségétől; pusztítsátok el a javithatlanokat; pusztítsátok el mindegyiket, a ki egyetlen jó indulatra sem képes, mindegyiket, a kinek ittléte csak embertársainak hátrányára és veszedelmére van!“

Alig, hogy e szavakat kimondá, megbánta, mert azt hitte, hogy halálítéletet kért sok száz emberre. Reggelig istenei előtt térdelt és keservesen sírt. Azután utra indult és aggodalmasan kérdezte a városokban és falvakban:

„Sok ember halt meg ez éjjel?“

„Nem több, mint közönségesen“ — volt mindenütt a válasz és nem tudta, hogy mit itéljen a felől.

Csak palotájába visszaérkezésekor avval a hírrel fogadták, hogy a leghívebb tanácsosainak egyike váratlanul meghalt . . .

Elmúlt két év és a fejedelem ép oly messze állott céljától, mint uralkodása kezdetén.

Ismét imádkozott az istenekhez:

„Meggyőződtem, hogy a jóban való előhaladás nem az egészeu elromlottakon szenved hajótörést, ahhoz kevesen vannak; a jónak valódi legyőzhetetlen ellenei a lanyhák, a közönyösek, az önzők, ezeket semmisítsétek meg, óh ti hatalmas istenek!“

A következő reggel ismét utra kelt és magával vitte öcsését, kit a földön legjobban szeretett.

Aá aranyszerszámú királyi fogat tündökölve repült az ország legszebb, leggazdagabb mezőségén és minden uton hosszú gyászkiérek vonultak végig, mindenféle halálharangok zúgtak és egy temető sem volt elég nagy, hogy minden koporsónak helyet adhasson.

A hol a fejedelem megjelent, mindenütt feléje kiáltották: „Oh uram! országod kihal!“

„Csak megtisztult — gondolá ő — a gaz kiirtatott, most arany kalászok érjenek.“

„Még egyet, az utolsó kérésemet teljesítsétek mindenható istenek! Legyenek a megmaradtak velem egy véleményben; egy és ugyanazon törekvés lelkesítsen bennünket; s ha van a tulétek között még ellenfelem, engedjétek meg, hogy csupán csak az az egy, ki halálatot kívánja, muljék ki az élők sorából!“

Főnhangon mondta kérését a fejedelem és mint a villámtól találva, lerogyott a viruló ifjú oldalán. Borzasztó kiáltás hangzott: „Te, testvérem — te volnál az?“

A kocsis elrémülve visszafordult; örültség fenyegetődött ura acazáról és örültség is volt, a mit ura tett. Visszarántotta a

Obszervációim nyomán, indukeciók után beszéltek.

VII.

Romanticizmus, klasszicizmus, hirlapolvasás.

A nevelés mai állása nem ért mindenben egyet Herbart pedagógiájával; de annyi igaz, hogy kihasználta korunk, főleg az elagott Európa, nagy szükségét érzi a természetességnek, a kellemes érzésekkel ható nevelésnek. A kedvetlen érzés nagy erővesztéssel jár, sokszor megtámadja a hajat és az érzést. En nem tudom, hová jutunk, ha a gyermek lelkébe, mely közelebb áll a romlatlan természethez, olyan erőszakkal préseljük belé a mai civilizációnak, a romantizmusnak keserű, nehéz eledelét. Az ógörög életnek fő jellemvonása, legalább a perzsaháborúk előtt, a homérosi naiv objektivitás, és boldogok voltak mellette, mert a természet alapján állottak, szívták „a természet izes örömeit.” Minél inkább eltávolozták a természettől, annál ijesztőbb mérvben fejlődött a romantizmus a világfájdalom, a boldogtalanság, elhagyatottság érzete, égető szükségé érlelte a tragédiát, mely már Euripidesnél keserves könyvekben tör elő. Euripides dolgozott legtöbbet a görög szellem megőregedésén, vagyis a legszembetűnőbb módon, — mert drámailag, — tárta elénk a dekadenciát, a világfájdalmat. Ő hidalja át a nyugodt klasszicizmust a küzdelmes romantikához.

Ha az első nevelés mindjárt ilyen égető sebeket ejt a gyermek lelkében, nem mondom boldognak, de legalább megelégedettnek fogja-e magát érezni az életben? Az edény a beleöntött illatot őrzi meg, a míg el nem török. És ha ifjúvá nyúlik, véletlenül férfivá erősödik, milyen hangot fog esetleg belevinni az irodalomba? bizonyára a disszonanciát, a világfájdalmat, Schopenhauer férfiatlan elvét, mint belvilágának leghibebb kifejezését.

Az élet már olyan elviselhetetlen teherré súlyosodott felettünk, főleg a nehéz megélhetés miatt, hogy határozottan ellenzem a lélek betegségének, a világfájdalomnak, tovább fejlesztését és minél több higgadt, komoly s vig elemet szeretnék látni irodalmi működésünkben, természetes, derült kedélyhangulatot a nevelésben. De az irodalom az élet visszhangja. A milyen hangokat impregnáltunk a gyermek lelkébe, olyan tonusban szólal az meg később. Fennebbi ideálmot csak a két ókori klassz. nép remekeiben találom fel. A görög és latin nép műveltsége azonosabb a gyermek természetével, mint borongós korunk. Hiába üzennek egyes neveléstani áramlatok irtó háborút a klasszikus műveltségnek. Ha a hüperkultúra érdekei szuperált művelődési rétegeként muzeumba temetnék is a klasszikusokat, mint neveléstani tényezők nélkülözhetetlenek maradnak.

gyeplőt és dobta a tüzes, csak nagy nehezen fékezhető paripákra és szolt: „kormányozzatok ti! Vezessétek magatokat és engem!”

„A kárhozatba!” jajgatott a szolga halál-félelmében. A fejedelmet könyörületesség szállta meg, fölemelte a reszkedő és kidobta a járműből a magas fűbe.

Ő azonban, a rohanó paripák önkényére bizva magát, repülő hajfűrtökkel, lábát tetvére tetemére téve, eszeveszetten tovább vágatott az emberek lakásai mellett el a robogó hidakon, magaslatokon, mélyedéseken, hullámzó mezőkön, csüdes pusztákon át, míg végre egy meredek erdő uton átszángulva, lent a mélységben a kimerült lovak lerogytak, vad, eleven gombolyagba; mellettük eszméletlenül feküdt a fejedelem.

Mikor felocsudott, éj volt, a hold fényesen világította be a völgyet. Halvány fényében kibontotta az összekuszált gyeplőket, fölsegítette a lovakat és szabadon bocsátotta. Azután eltemette öcsését a magas fák alá és tovább vándorolt; éjjel folytatta útját, nappal elrejtőzött és így országba legvégső határához érkezett. Egy faluban kiserélte ruháit egy odaváló pásztorral és élt éveken át ismeretlenül, hol itt, hol ott, ápolta a betegeket, gyámolította az aggokat, oltalmazta a gyermekeket és csodálkozott, ha a gyermekekben ismét oly hibákat fűdözött föl, a melyekről azt hitte, hogy kiirtotta a világból. A vétkezőket részint szigorral, részint szelidséggel fedde meg és szeretettel segítette az emberi gyöngeségek harcában az emberi tökéletesség ösztönével.

Érett eszű ember lett, s a mint egy este a nappali munka fáradsalmi után gunyhója előtt pihent, közeledett hozzá egy asz-

A hirlapirodalom nagy hatása a művelődésre el nem perelhető, de a gyermek-ifjú csak nem fogja a hirlap újdonságainak szatócs stílusán edzeni erejét. A hirlapirodalom adatai nagyjára a meg nem ülepített fel-színesség, opportunizmus, a napi követelmények szofisztikai iskolájából kerültek ki, és jaj annak az uőkoznak, a mely az újságok adataiból akarná a multat híven megtanulni.

A hirlapirodalom nem dogmákat állapít meg, hanem harczol; elvei nincsenek kiforva, többnyire in fienti vannak, éppen azért nem alkalmas tápláléka a gyermek lelkének, nem szabad abban nyomokat hagynia. A hirlapolvasás éppen olyan rombolólag hat a gyermek kedélyvilágára, mint a szesz italok a testi szervezetre. Középiskolának csak ifjúsági lapokat engedek meg, a politikai és szaklap maradjon az egyetemi tanulmányok korára, mikor már előtanulmányai alapján itélő erejét sikeresebben élesítheti az életharcok zibongó, vásári zajában, zöreijében.

Főkép a legizesebb falatokon, az újdonságokon mutatkozik a hirlapok felületés, ephemer természetű. A percze dolgozó munkatársnak nincs ideje a dolognak a végére járni, hemzseg az adathibáktól, akár tudatlanságból, akár pártoskodó ferdítés következtében, mintha csak arra törekednék, hogy tudja, akarva hamisítsa meg a tényeket, helyet, időt, nevet. Ezek a nagy társadalom hangjai; élő beszéd panaszaí után irtam ide. Legfőbb nivóján, az öletszerű humorban magaslik ki a hirlapirodalom fenelgő zsenije, nagyobb concepcziókra ereje kimerült, s apró kortyonként mégis minden tehetséget magába elnyel, elszív az irodalomtól, mert sokaknak biztosít megélhetési cziszteleciát. A hirlapok karakterével nem lehet nevelni, maradjon az itélő tehetség fejlődésének korára, a huszas évekre. A gyermek-ifjú lelkét a hirlap erkölcsi érzéseiben mélyezi meg, sivárrá teszi, elfonnyasztja, ha időnek előtte a másvilágra nem küldi. Lássuk a természetellenes elvet az életviszonyok más oldaláról megvilágítva, vizsgáljuk a gyermeknyomoknak physikai és erkölcsi tartalmát, eredményét.

(Folyt. köv.)

Barsvármegye törvényhatósági bizottságának ülése.

Barsvármegye törvényhatósági bizottsága július hó 31-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a főispán elnökölt.

A kevéssé tárgyú közgyűlés elég érdeklődés mellett folyt le, és tekintve a mostani nagy munka időt eléggé szép számmal jelentek meg a közügyek iránt még érdeklődő bizottsági tagok.

A vármegye által a léva-garam-berzencei és nagy-bélicz-privigyei vasut segélyezése céljából magyar takarékpénztár köz-

szony, elaggott, de maga bíró, komoly, tiszta szemekkel és mellette akart maradni, hogy szolgálja. És ő a helyett, hogy megköszönte volna készségét, szemrehányólag azt mondta:

„Tapasztalás, te legmegbízhatóbb, legnélkülözhetetlenebb vezető, miért maradtál tőlem távol hatalmam idejében? — Most már későn jössz!”

Sóhajtván válaszolt az öreg anya:

„Ez az én nehéz, megszokott sorsom!”

3. A győztes.

Egykor borzasztó, igazi óriási harc keletkezett. Minden erény és bűn birkózott életre halálra egymással. Iszonyu sebek tártogtak és ömlött a vér.

Az álnokság és a ravaszság felülkerekedett az igazságon és megbénította karjait; szétmarcangolva a gyűlölet és féltékenység karmaitól meghalt a szeretet, a nagylelkűség a kapzsiság fojtó kezei alatt hörgött. Sok erény szerencsétlenül járt az nap, de a gonoszság is megérezte fogyatékosságát. Az egész nagy hadseregből csak egy maradt sértetlenül, egyike az erényeknek: a jószág, kövekkel megdobálva, a háladatlanág nyilaival átdöfve, százszor letiporva, mindannyiszor fölemelkedett, megsebezhetetlenül, legyőzhetetlenül és újra lépett a bősziút harcába.

Beesteledett és éj lön, a tusakodás eldöntetlen maradt, a civakodók kimerülve feküdtek. Egyedül a jószág járt kelt a csataterén fűgén és szeretetreméltóan, onyhítván a szenvedők fájdalmait és abban a pillanatban még az ellenségei is elismerőleg azt mondták: „A legerősebb te vagy!”

ponti jelzőlog banktól felveendő 350,000 ft értékű bankjegy kiállítását bemutató tárgyaiban kiállított kötelezvény bemutatása volt az első tárgy. Ezen 350,000 ft-ból 300,000 ft a léva-garam-berzencei és 50,000 ft a bélicz-privigyei vasut segélyezésére esik. A felolvasott kötelezvényt a törvényhatósági bizottság jóvá hagyta és a közgyűlés előtt való hitelesítésre valamint a miniszteriumhoz leendő felterjesztésre az alispán, a tiszti főügyész és a megyei főjegyző felkértek.

Felolvastatták a kereskedelemügyi miniszter rendelete, melylyel helyben nem hagyta a vármegye közönségének azon határozatát, hogy a nagy-bélicz-privigyei vasut céljaira pótlólag megszavazott 25000 ft a vármegye közötti alijából fedeztessék, — de értesítette a vármegye közönségét, hogy azt pótladó kivetésével fedezze. — Erre nézve újabb felterjesztést rendelt el a törvényhatósági bizottság.

A léva-garam-berzencei helyiérdekű vasut részvénytársaság igazgatóságába tagokul Kachelman Károly és Bergsz Róbert lovag lettek beválasztva.

A kereskedelemügyi miniszter értesítette a vármegye közönségét, hogy az ar. maróth-verebélyi táviró vezeték egy sodronyát telefon czélra kilométerenként 35 ft díj mellett átengedi, erre nézve oly felirat felterjesztését határozta a törvényhatósági bizottság, hogy 2 vezeték engedessék át telefon használatra.

A községi falkolákról megalkotott szabályrendelet egy némely szakaszainak módosítása, a falkola felügyelői javadalom beszüntetése és ennek megfelelő mezőgazdasági pótladó-megállapítása tárgyában felolvasott szabályrendelet tervezet tárgyalásánál Zongor János szót emelt a javaslatba hozott 1/2% pótladó megállapításáról és megokolt beszédében 1/4%-ot ajánlja a mezőgazdasági pénzalap és a mezőgazdaság érdekei emelésére. A törvényhatósági bizottság a 1/2% ot állapította, a mely határozat ellen Zongor János azonnal bejelentette felebbesését.

Léva város közönsége által homokbánya vétele tárgyában megkötött szerződés jóváhagyása után a tárgysorozat kimerült. — r. t.

Városi közgyűlés.

Léva város képviselőtestülete folyó évi július hó 29-én Máriássy István polgármester elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott.

Elnök üdvözlővén a megjelent tagokat megnyitja a gyűlést. A napirend első tárgyaül bejelentette az elnök, hogy a fogyasztási adók az 1896—1898. évekre megváltatnak vagy bérbe fognak adni, s a lévai m. kir. pénzügyigazgatóság az adók kipuhatólása és beszedése iránt megtartandó tárgyalás napján folyó évi augusztus hó 1. napját tűzte ki. Az évi bérösszeg 40134 ft-tal van előirányozva az eddig a város által fizetett 27000 forinttal szemben. A képviselőtestület a tárgyaláshoz meghatalmazottakat küld a polgármester, Csekey Vilmos tiszti ügyész, Belesák László, Báthy László, Leidenfrost Tivadar, dr. Frommer Ignác, Mácsay Lukács, Holló Sándor, Levatic Gusztáv, Hubert Vilmos és dr. Tóth György városi képviselőtestületi tagok személyében, kiket azzal is megbiznak, hogy szükség esetén a város érdekében a pénzügyminiszternél és a miniszterelnöknél intervenáljanak.

Tudomásul vette a közgyűlés, hogy a garamberzencei helyi érdekű vasúttársaság július 15-én tartott alakuló közgyűlésén a várost a polgármester képviselte. Tárgyalatott ezután a nevezett részvénytársaság azon felhívása, hogy Léva városa által törzsrészvények ellenértéke fejében megajánlott tizezer forintból az első részlet vagyis 5000 ft már most kifizetessék, mire nézve a közgyűlés olyképen határozott, hogy kéressék fel a törvényhatóság, hogy a városnak a 10,000 frtnyi hozzájárulásról hozott határozatát jóváhagyja-e a belügyminiszter? S ha igen, az 5000 ft haladéktalanul kifizetessék a regale alából.

Majd bejelentette a polgármester, hogy a város által felépíteni szándékolt új honvéd laktanya felépítésére kijelölt területet augusztus hó 3-án a honvédelmi miniszterium egy küldöttség által fogja megzemléltetni, mire a szemléhez a képviselő-testület Máriássy István polgármestert, dr. Medvezky Károly tiszti orvost, Boleman Árpád építész, Báthy László, Belesák László, Csekey Vilmos, dr. Frommer Ignác, Leidenfrost László, Leidenfrost Tivadar, Lakner László és dr. No votny Imre biz. tagokat küldi ki.

Végül kijelölte a képviselőtestület a városi anyakönyvvezető részére a hivatalos helyiséget, melynek berendezésére 400 forintot irányzott elő.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Aristides.

Budapest, 1895. augusztus hó 1.

— Anna napja. — Szépművészeti múzeum. — Nemzetiégi kongresszus. — Postai változások. — Munkások házipítő egyesülete. — Főhercegi váltó. —

A hagyományos szent Iván napja, melynek éjszakáját Shakespeare vette tollára, még a szent Anna napja közti idő képezi a nyaralási idény közepét. Szent Anna napjával ér véget a nyári farsag. S valamennyi fürdő védszentje gyanánt szent Anna kisasszonyt ünnepli, ki hajdanában igen szeretett

hálozhatni, mert nem létezik fürdő talán, hol e nap öröme táncmulatságot ne rendezzenek. A fátrafüredi szent Anna bálók messzi földön híresek szoktak lenni és az Anna nap utáni első vasárnap egész Magyarországon szól a nóta. A főváros is kivette a részét az Anna napból, mert lát nekünk is van fürdőközönségünk, kik tudják, mi dukál egy védszentnek. Az Annabált mi is megtartottuk amugy vidéki módra, táncoltunk is eleget, hogy a fürdőorvos ne nyugózt el taltakozni az izzasztó kura ellen. No de komolyabb baj egyik fürdőben sem történt, pedig valamennyi hangos volt kivilégos-kiviradgtig. Nota bene csak az egészséges emberek menjenek fürdőbe. Pláne a kinek tele van a bugyellárisa.

A Wlassics kultuszminiszter ur tárczájában is szép summa lehet, midőn a héten kétszáz ezer forintot tett le egy szépművészeti múzeum létesítésére. Megbizta ugyanis az országos képzőművészeti tanácsot, hogy a milleniumi kiállításra kiállított művek közül a múzeum számára kiválogassák azokat a műveket, melyek maradandó becsesek bírnak. E czélra bocsátott rendelkezésre 200,000 forintot. Ez az összeg bizonyára fel fogja ébreszteni a művészekben a kiállításra való kedvet, minthogy a képzőművészeti múzeum mégis csak jobban fogja méltányolni a műveket, mint egy uzoráskodó műkereskedő.

A belügyminiszteriumot is nagyban foglalkoztatja, most az a nemzetiségi kongresszus, melyet Budapestre, augusztus 10-ére hívtak össze a tervezők. Eleinte az volt a miniszter szándéka, hogy a gyűlést betiltja, miután alaposan lehetett attól tartani, hogy a kongresszuson államellenes tanokat fognak hangoztatni. Azonban utjabban megengedték a gyűlés megtartását, csupán a rendőrség tett nagyobb óvintézkedéseket, nehogy a kongresszus tagjainak hevesebb természete botrányt okozzon. Azért is nem lett volna celszerű a kongresszus betiltása, mert ez csak újabb okot szolgáltatott volna arra, hogy a külföld előtt az agitátorok ellenséges színben tüntessék fel Magyarországot.

A lefolyt postás sztrájk is ellenszenves színben tüntette fel a fővárosi posta és táviró igazgatót, a mi nem is maradt következmények nélkül, a menyiben Raschka kir. tanácsos budapesti posta- és táviróigazgató Kolozsvárra helyezték át, Heim miniszteri tanácsost, a postaosztály vezetőjét nyugdíjazták. A levélhordók nagy megelégedéssel készülnek az eseményről és a degradált igazgatóról. Mint mondják, a postahivatal személyzetében még több változás várható.

A mult hetekben, különösen vasárnapokon a munkások számos gyűlést tartottak, melyek mindegyike a szociáldemokraták ismeretes témáit fejtegette, a melyektől megbolondul a munkás és dologkerülő naplopó lesz. Sokkal praktikusabb czélból tartották azt a gyűlést, melynek eredménye a házipítő egyesület megalakulása volt. Ennek az egyesületnek ugyanis az a czélja, hogy a munkások számára olesó pénzen családházakat építtet, melyek az illető munkáscsalád kizárólagos tulajdonát fogják képezni. Az egyesületnek már majdnem 2000 tagja van. A napokban küldöttségileg tisztelegtek a belügyminiszternél, ki támogatását a legmelegebben megígérte, minthogy az egyesület a fővárosi munkásokat megmenti a pince lakások piszkos nyomorától.

Egyébként pedig már élénkülni kezd a főváros. A bűn krónikái napról-napra új adatokkal gazdagodnak. A héten Jenő főhercegre váltója keltett általános szenzációt, melyet egy szép asszony egy fővárosi banknál értékesített s most lejárt. Ekkor a főhercegre kijelentette, hogy a váltó hamis. Az asszonyt, ki Szeless Adorján nővére elfogták s ellene megindították a bűnvádi eljárást. Azt rebesgetik azonban, hogy a váltók eredetiek s csak valami tévedés lehet a dologban. E-yébként a bank kára megtérült, mert Simonsits Beláné, az állítólagos tettes, a váltóösszegét deponálta. A fejleményekre kíváncsi a fővárosi közönség, mely mohó élvezettel faji minden újdonságot, melynek egy kis pikáns mellékeze van.

Fővárosi levelező.

Különfélék.

— **A lévai honvédlaktanya** ügyében a városi képviselőtestület által kiküldött bizottság Dombay Vilmos alispán elnöklete alatt tegnap, f. hó 3-án szemlélték meg az építendő laktanya számára kijelölt területet, a vásártért a katonai bizottság közbenjötté mellett, melynek tagjai voltak Hackenschmidt Antal alezredes, Fülöpp Géza m. kir. honvédszázados, Rubaszuk József hadbiztos és Macsegő Béla műszaki százados. A terület a laktanya felépítésére a bizottság alkalmasnak találta minden tekintetben, csupán a férhelyek száma és a fizetendő bérösszeg megállapítása van hátra.

— **Barsvármegye anyakönyvi kerületei:** A m. kir. belügyminiszter, f. évi 62.111. sz. alatt, Barsvármegye nék állami anyakönyvi ketületekre való beosztását az 1894. évi XXXIII. t. czikk 3. dik §-a alapján megállapította. A beosztás a következő: 38. Alsó várad kerület: Alsó-Várad, Felső-Várad, Töre 1045 lakossal. 39. Garam-szent-györgyi kerület: Garam-Szent-György, Zsemlel 1562. 40. Garam-Szölösi

kerület: Garam Szőlős, Csejke, Tolmács 2480. 41. Zseliz 2205. 42. Nemes Oroszi 754. 43. Palos-Nagymező 2541. 44. Brogyán 657. 45. Dobóherkáljai kerület: Dobóherkáljai, Gr.-Ujfalu, Garam Keszi, Garam Apáthi, Solymos 2588. 46. Bars Endrédi kerület: Bars Endréd, Bajka 805. 47. Nagy-Kálnai kerület: N.-Kálna, Kis-Kálna, Gr.-Lök 2530. 48. Nagy-Malasi kerület: N.-Malás, Nyir, Aghó 1334. 49. Nagy-Sallói kerület: N.-Salló, M.-Kis-Salló, Hólvény 3616. 50. Nagy-Szecei kerület: Nagy-Szece, Nagyd, Kis-Szece 1592. 51. Ó-Barsi kerület: Ó-Bars, Gr.-Kelecsény, Nagy-Koszmály 2738. 52. Nagy-Sároi kerület: N.-Sáror, Kis-Sáror, Al-Fel-Veszele 2098. 53. Új-Barsi kerület: Új-Bars, Marosfalva, Kis-Koszmály 2362. 54. Vámos-Ladányi kerület: Vámos-Ladány, Óvár 1569. 55. Szódói kerület: Szódó, Garam-Mikola 1220. 56. Csatai kerület: Csata, Oroszka 1816. 57. Lekéri kerület: Lekér, Garam-Damásd, Garam-Vezekény 2073. 58. Oszlányi kerület: Oszlány, Cserenye, Falfalu, Radóc 3176. 59. Bisztricsényi kerület: Bisztricsény, Nyitra-szeg, Kis-Bisztricsény 938. 60. N.-Kosztolányi kerület: N.-Kosztolány, F.-Kamencz, A.-Kamencz 1257. 61. Nagy-Ugróczyi kerület: N.-Ugróczy, Kolacsna, Pázsit 2459. 62. Simonyi kerület: Simony, K.-Keresnye, N.-Keresnye, Kis-Ugróczy 1522. 63. Verebéli kerület: Verebely, Aha 2959. 64. Zsitva-Gyarmati kerület: Zsitva-Gyarmat, Mellek, N.-K.-Lüle, Mánya 2327. 65. Óhaji kerület: Óhaj, Hull, Rendve 2391. 66. Nagy-Lóthi kerület: N.-Lóth, Kis-Lóth 1607. 67. Füssi kerület: Füss, Bellegh, Szencse, Valkház 2376. 68. Bessei kerület: Besse, Pozba, Töhöl, Ény 1913. 69. F.-Vezekényi kerület: F.-Vezekény, Cseke 1481. 70. Alsó Péli kerület: Alsó Pél, Felső-Pél, Baracska 2305. 71. Felső-Györödi kerület: Felső-Györöd, Alsó Györöd, Gyékényes 962. 72. Csiffári kerület: Csiffár, Tild 1107. 73. Néved kerület: Néved, Tajna Sári, Vörösvár, Nagy-Vezekény, Kis-Vezekény 1892. 74. Bessenyo 1423. 75. Fajkúrt 649. 76. Mohi 827. 77. Zsitva-Ujfalu 941 lakossal. (Vége.)

Gyászhir. Levatic László nagykálnai földbirtokos sulyos és pótolhatatlan vesztésé érte, a mennyben neje szül. Detrich Jolán, Detrich Péter nyitra-szegi földbirtokos s volt orsz. képviselő leánya életének legszébb idejében, boldog házasságának első évében hosszas szenvedés után július hó 31-én Budapesten elhunyt. A kedves halott holttestét f. hó 1-én szentelték be a vörös-kereszt-egylet budai Erzsébet kórházában a gyászoló rokonság jelenlétében, honnan szülőföldre Nyitra-szegre szállították s ott folyó hó 2-ik napján helyezték örök pihenőre. A végső tisztesség tételénél a nagyszámú rokonságon kívül előkelő és díszes közönség vett részt. A mélyen lesújtott család a boldogult ifjú nő haláláról a következő gyászjelentést bocsátotta ki: Levatic László, Detrich Péter és neje szül. Detrich Mária, Detrich Gyula és neje szül. Kasztl Ilka, gyermekeik Gyula és Tibor, Zongor Zánosné szül. Detrich Antoinette és férje, gyermekeik: Mariska és Laci; özv. Levatic Mártonné, Levatic Gusztáv, Kálmán és Irma férjezett Nemlaha Gyuláné és az összes rokonság fajtalanól lesújtott szívvel tudatja felejtetetlen, áldott-lelkű feleségének, illetőleg leányuk, tisztvérük, unokanénjük, menyé, sógornőjük és rokonuk Levatic Lászlóné szül. Detrich Jolánnak, hosszas betegség következtében, életének 24 ik évében és reménytelen legboldogabb házasságának egy éve után, a halotti szent-ségek ájtatos felvételével, 1895. évi július hó 31-én reggel 3/4 órakor történt gyászos kimulását. Drága halottunk hűlt tetemei a Vörös-kereszt egylet budai Erzsébet kórházának kápolnájában, 1895. évi augusztus hó 1-én délután 4 órakor be fognak beszenteltetni és Bars-Nyitra-szegre szállítva, ott augusztus hó 2-ik napján délután 5 órakor a családi róm. kath. sírboltba örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szent miséidőszakok augusztus hó 3-án Bars Nyitra-szegre és a Szklendi fürdőben, augusztus hó 5-én Bisztricsényben és Kálnán fognak az egék mindenható Urának bemutatni. Budapesten, 1895. évi július hó 31-én. A béke angyala virasszon örök álmai felett!

Elöléptetés. A m. kir. igazságügyi miniszter D o m á n y i Elek aranyos-maróthi kir. törvényeségi irodaigazgatót jelenlegi alkalmazása helyén a IX. fizetési osztály harmadik fokozatába irodaigazgatóvá nevezte ki.

Színházi műsor. A jövő heti színházi műsor egyike lesz a legérdekesebbeknek, minthogy Egry Kálmán igazgató egyrészt a nagy tetszést aratót újdonságból állította össze, másrészt régi, kedves darabokat elevenít fel. Így színpadra kerül a fővárosi színpadon oly gyakran adott „Kis h o r e s ü g” énekes boszót, melynek előadásával Egry minden színpadot megelőz. Azután egy eredeti vigjáték Barthos Andortól a „Kérés napján” című a szerző személyes jelenléte mellett. Ugyanez alkalommal adatik a „T u n d é r l a k M a g y a r h o n b a n” című régi, kedves népszimű. Színpadra kerül még a „Szép Heléna” mulatót s gyönyörű zenéjű operett. Ugyancsak a héten leendő S á n t h a Antal, a budapesti nemzeti színház jeles művészeinek vendégjátéka, valamint Baróthi Irma, színikadémiái növendék fellépte, ki a „Bál után” című monológot fogja előadni s kinek jövőjéhez a színesvilág a legnagyobb reményeket fűzi. Valóban Egry méltán meg-

érdemli azon támogatást, melyben közönségünk részesíti, mert viszonylag a legszebb és legérdekesebb újdonságokat mutatja be, melyeket nagy áldozatok árán szerzett meg. E héten lesz még Bethleni Lászlónak, a társulat jeles baritonistájának jutalomjátéka. Mint értesülünk, itt léte alatt színpadra hozza meg „Mi történt az éjjel” énekes bohózatot és a „Kis alamszi” operettet, melyek most a fővárosi legszebb újdonságai.

Áthelyezés. H a j t s Samu körmezbányai állami főreáliskolai rendes tanárt a vallás és közoktatásügyi miniszter a budapesti VIII. ker. állami gimnáziumhoz rendes tanári minőségben áthelyezte.

Polgármester választás. Selmeczbányán az Ocsovszky Vilmos halálával megüresedett polgármesteri széket július hó 22-én töltötték be. A Rudnay Béla főispán elnökele alatt tartott közgyűlés ezen állásra egyhangulag Szitnyai Józsefet, Selmecz és Bébányai eddigi főjegyzőjét választotta meg, a kinek helyét szintén egyhangu választás útján Vörös Ferencz tb. főjegyző foglalta el.

Alapítványi hely adományozás. A király a cs. és kir. Theresianumban a jövő 1895/6-iki tanévre megüresedett egyik alapítványi helyet kistaludi Lipthay Imrének, kistaludi Lipthay Guidó füssi nagybirtokos fiának adományozta.

Az ócska gőzkazánok újból való újból való használatára vonatkozólag a kereskedelemügyi miniszter a következő rendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: 1. Az előírásra kerülő s újból használatba venni kívánt ócska gőzkazánok üzembe vételét előtt szigorú belső revízió alá vendő és megpróbálandók. — 2. Ezen kazán vizsgálatért annak kell folyamodnia, ki az illető gőzkazán használni akarja. — Az ez iránti folyamodványba a kazánügyi kormányrendelet. 4. §-ában előírt mellékleteken kívül még a kazánok előbbi használati engedélye valamint a korábbi kazánpróbák és ellenőrzési szemlék eredményeit feltüntetendő kazán nyilvántartási könyvecske eredetiben vagy hiteles másolatban csatolandó. 3. Ha az ilyen kazánok előbbi használati engedélyes nyilvántartási könyvecskéje be nem mutatható a kazán használatának engedélyezése a kereskedelmi minisztériumnál kérelmezendő.

— Az ez iránt benyújtandó folyamodványban hiteles módon igazolandó, hogy a kazánt ki gyártotta? melyik évben készült? kivolt előbbi tulajdonosa? s ez előtt hol volt üzemben? továbbá, hogy mily gőz feszültségre volt engedélyezve? mennyi ideig állott már használatban s miért szüntették be üzemét? Oly gőzkazánok, melyekre vonatkozólag a fennebbi adatok hiteles alakban be nem mutathatók, további használatra nem engedélyeztetnek. 4. Ócska kazánokat illetőleg a felelősség a kazán használatát terheli. — 5. Egyebekben az ócska kazánokra nézve is a kazánügyi kormányrendeletnek s annak kapcsán kiadott póttutatisításoknak határozatai érvényesek. Budapesten, 1895. évi május hó 23-án a miniszter helyett Vörös s. k. államtitkár.

Gyermekek halandósága a forró hónapokban. Dr. Mainert hírneves egyetemi orvostanár előadást tartott arról, hogy a kánikulai hónapokban milyen nagy a gyermekhalandóság. A tudós tanár megállapította, hogy Drezdában, a hol ezen a téren tanulmányokat tett, a nyári hónapokban aránylag sokkal több gyermek hal meg, mint a város környékén. A legtöbb gyermek görögcsökben és diarrheában hal el. Minél sürűbben állnak a házak egymás mellett, annál nagyobb a halandóság. Szabadon álló házakban a legkevesebb gyermek halt el. Az is befolyásolja a halandóságot, hogy milyen magasnak állnak a háznak. A legkevesebb hal meg a harmadik emeleten. A legtöbb betegség összefüggésben van a gyermekek táplálkozásával s az anyatejtel táplálék leginkább ellentállnak a betegeskedésnek, míg a tehéntejjel vagy egyéb mesterséges táplálékkal fölnevelt gyermekek közt ijestően nagy a halandóság. A forró hónapokban az izzadás folytán sok vizet vesztenek a gyermekek és égető szomjúság áll be. Ilyenkor a gyermekeknek nem adnak vizet, hanem tehéntejet. Ez táplálja ugyan, de a szomjúságot nem enyhíti. A nyomor tülterhelése okozza azután a betegséget és a halált. Az orvos azt tanácsolja, hogy forralt vizet adjanak a gyermekeknek, ha szomjúság és nem mindig tejet. A rubázata ne legyen meleg, s a gyermekek naplement után vigyék a hűvösebb helyekre.

Léván július hónapban meghaltak. Váradi Zoltán, élt 3 hónapot. Heihler Iona, élt 9 hónapot. Akucs Lajos, élt 26 évet. Jaros Mária, élt 3 évet és 3 hónapot. Bázlik Anna, élt 3 évet. Dálnoki András, élt 75 évet. Özvegy Spalovszki Venczelné, szül. Zahar Anna, élt 76 évet. Krammer Ferencz, élt 3 hónapot. Tolnai Margit, élt 2 évet és 6 hónapot. Bagóczy Lajos, élt 1 évet. Császár Mihály, élt 47 évet. Harman Margit, élt 8 hónapot. Kovács István, élt 54 évet. Teszák Katalin, élt 5 hónapot. Mangóld Márkus, élt 74 évet. Váci Lajos, élt 1 évet. Ott István, élt 9 hónapot. Sógor János, élt 4 évet. Lócsai Erzsébet, élt 2 évet és 3 hónapot. Pálenyik Cziril, élt 1 évet. Hangya Jánosné, szül. Obert Krisztina, élt 77 évet.

Rövid hírek. — **Macedon zavargás** Macedoniában a felkelés mindig terjed, attól tartanak, hogy aratás után a lázadás nagy mérvet fog ölteni. — **A**

bécsi állatkert csödbe jutott; de a csödejárás „lalt is nyitva marad. Remélik, hogy a hitelezőkkel egyezséget lehet kötni. — **Inség Komárommegyében.** D. Almás, Neszmély, Szomód és Naszály községek határában a nagy felhőszakadás és a hegyekről lehordott iszap teljesen tönkre tette a termést, a mindenétől megfosztott nép a legnagyobb nyomornak néz elébe. E czélből egy bizottság gyűjtést indított. — **Nemzetiségi kongresszus.** A magyarországi nemzetiségek f. hó 10-én Budapesten kongresszust fognak tartani. — **A közös szövetőszék elnökévé** nemes dr. Plener Ernő, belső titkos tanácsos, volt osztrák pénzügyminiszter nevezetett ki. — **A magyar kir. udvarmesteri hivatal** f. évi október hó elsején kezd meg működését. A magyar főudvarmester gróf Apponyi Lajos.

APRÓSA GOK.

— Rovatvezető Zuhany. — Kesernyés. — Nézd csak, hogy csókolja a... a férj ott a feleségét. Mily gyöngédség! — Ugyan kérlek, örömmel csókolja, mert a menyecske elutazik.

Előbbrevaló. Két hajó áll indulásra készen a kikötőben. A két kapitány beszélgetett a parton egymással: — Mit visz a hajó? — Orvosságot. — Akkor te indulj előbb, mert én sírköveknek való márványt viszek.

Színészet.

Szombaton, július 27-én, Konti operettje a „Cziterás” került színpadra másodszor és ezúttal, mint Beke Lilla jutalomjátéka. Beke Lilla Rozetta szerepében ezúttal is kitűnő volt. Egyénisége teljesen érvényesült. Mindazonáltal abbéli nézetünknek adunk kifejezést, hogy jutalomjátékul nem találta el a főszereplő s Rozetta csak annyiban főszemély, a mennyiben Pabló kedvese. Mellette kiemelhetjük még Bera Rózsát, (Kakurili) ki kedvvel és rituálisan játszott s igen szépen énekelt.

Vasárnap Ratkay kitűnő népsziművét a „F e l h ő K l á r i t” adták. Mind a darab, mind az előadás érdemes arra, hogy megnézzék. Egri Kálmán Ábrahám szerepében művészi alakítást produkált. A nemes egyszerűség és igazság, mely az általa személyesített alakot jellemzi, minden mozdulataiban ritka természetességgel nyilatkozott meg. Ugyancsak élénk színészen mutatva be Bethleni (Ferkó) a könnyelmű parasztlegényt, ki nem tudott a szerelem hínárjából szabadulni. Beke Lilla (Fehő Klári) nehéz feladatra vállalkozott, mert az ő mosolygó arcát alig tudjuk ily szomorú szerepben elképzelni, mégis dicsérettel oldotta meg. Kedves jelenség volt Takács Mariska (Kafica). Rónay Karola (Éva) játéka művészi és mégis meglepően természetes volt. Az ő alakítása tökéletesen bevégzett s nem találni rajta korrigálni valót. Daróczyiné (özv. Abáné) szintén megálta helyét. Kintünk még B. Polgár Béla és Boár József (Csik Vendel). Omossy (Istók) és Szabó (Bálint) szintén jól játszottak.

Hétfőn egy régi operettet az „Ü d v ö s k é t” láttuk. Maga a darab egy megzenésített semmi, csak akkor lehet élvezni, ha gyorsan lepergetik. A szereplők azonban kedvetlenül játszottak, (az igaz, hogy kevés publikum volt) s így nem is tettek nagyobb hatást. B. Polgár (Lorán) szerepet tévesztett. Ez nem neki való. Boár (Fritellini) szépen énekelt, de rémitő gyorsan elharapja a szavakat. Kissé furesdán hangzik, ha valaki azt mondja: Szertlek örökön öröké. Tudunkkal eddig csak báró Fejérvány szónokol úgy, hogy „tisztelt képviselő ház! Bethleni (Pippo) egyike volt a jobbakkal, valamint Krémer (Rokko) is. Bera Rózsa (Fiametta) és Beke Lilla (Bettina) képezték a darab éltető elemét, nélkülük a publikum sokat ásitozott volna.

Ezen előadás hiányaiért bőven kárpótolt azonban a keddi előadás, Rónay Karola jutalomjátéka, mely alkalommal Váradi Antal sziműve a „R a f a e l” került színpadra. A darab fényes k állítása csak dicséreti az igazgató jó ízlésé. Vidéki színpadokon a diszlet ily sokféle változásait ritkán van alkalmunk láthatni. Különösen szép látványt mutatott a második felvonásbeli dom o z l o p o s csarnokával és szépen felkészített oltárával. Az előadás is kitűnő tolmácsolókra talált. Rónay (Antonia) játéka maga a valódi művészet. Mozdulata nemes és találó, egy izma sem mozdul meg a nélkül, hogy jellemét ne színezné. Mimikájá, mint a nyitott könyvet, olvasni lehet, hangjában a szenvedélyek minden hulláma tisztán rezdült által. Különösen nagy hatást keltett a haldoklási jelenete, mely megrázó hatást gyakorolt a néző közönségre, mely saját tapasztalatazt meg kitűnő művészetét. Egri (Rafael) is szépen domborította ki jellemének főbb vonásait. A dicsősége magaslátán álló festő, a szerelmes fiatal ember, a sorvadó beteg kitűnő személyesítőre talált benne. Mérey Izabellát (Stella) is ezúttal láttuk először nagyobb szerepben. Eleinte kissé félénken játszott, de utóbb egészen belemelegedett s mindvégig szépen játszott. Játéka természetes, nem túloz. Ebben a szerepben pedig mindazt ügyesen érvényre juttatta, a mi a szerepet kedvessé és vonzóvá teszi. Daróczyiné (Margherita) is jól fogta fel szerepét s jól is adta elő. Krémer Barnabó egyik legjobb személyesítője; mind alakja, mind szívalta megfélemlít. Bethleni (Crisostomus) szintén jó alakítást produkált.

Csütörtökön, augusztus 1-én Zeller új operettje, „B á u y a m e s t e r” került színpadra.

Az operett kolleemes zenéjű, szép szerepekben bővelkedő s csaknem valamennyi szereplőnek alkalmat ad, hogy magát kitüntethesse. Az új diszletek is igen csinosak, érdemül tudjuk be az igazgatónak, hogy a külső kiállításra is gondot fordít, mert ez hatás tekintetében már félsiker. Boár (Roderik) a herceg szerepében szépen énekelt; igyekeznie kell azonban plasztikusabb gesztusokra s a szavalatnál a helyes, tagolt hangsulyra. Bera (Fichtenau grófnő) könnyed és eleven modora valóban mintaszerű alakl á t t e b á j o s szerepét. Éneke és biztos fellépése nagy gyakoroltságára vall, trillái mindenütt tisztán csengtek. Polgár Béla (Zwack) az élethetetlen bányaigazgatót személyesítette ügyes komikussal. Daróczyiné (Elfrida) is megálta helyét. Énekes szerepek azonban nem neki valók. Krémer (Trida) és Olmosy (Dusel) szintén jól játszottak. Tartózkodniok kell azonban a túlzásoktól, Olmosynak ajánljuk, hogy a gesztusokra fordítson nagyobb figyelmet, ne tartsa mindig ökölbe a kezét, mintha boxolni akarna. Kedves kis csipkeverő leány volt Beke Lilla, (Nelli) ügyesen mozog a színpadon, szépen énekel. E két előnye ma is kitűnt. Bera Rózsával és Daróczyinéval énekelt kupléi keltettek különösen nagyobb hatást. Bethleni (Martin) játszotta a bányamestert, baritonja szépen kivált a szoprán és tenorból. Egyik legjobb alakítása ez.

Tegnap szombaton a „Bányamestert” adták másodszor, az elsőhöz hasonló sikerrel. Ma a „Falu rossza” fog színpadra kerülni.

Gukker.

Közönség köréből.

Köszönet nyilvánítás.

Elmulaszthatlan kötelességemnek ismerem egy a lévai dalárda tekintetes elnökének, mint a dalárda azon tisztelt tagjainak, kik a f. évi július 30-án tartott „Rafael” előadása alkalmával közreműködni sziveskedtek, hálás köszönetemet nyilvánítani. Teszem azt annál szívesebben, mint közreműködésük által sikerült a nagy közönség szives érdeklődését felkölteni s így anyagi sikert is kivívni.

Léván, 1895. évi július hó 31-én.

Készéges tisztelettel

Egry Kálmán,

a F. M. K. E. vál. színiigazgatója

Irodalom és művészet.

Szülők figyelmébe. Rég ismert igazság, hogy a világ ismerete egyaránt művelni a kedélyt és a szellemet s hogy igazán művelt ember a világ ismerete nélkül alig képzelhető el. Minden szülő tehát bizonyára örömmel fogja megvárni az alkalmat, hogy gyermekeinek oltó pénzért olyan ajándékot vegyen, melyből a világ költészetéről szórakozva és mégis híven megismerheti. Ezt a feladatot fényesen oldja meg a „Röptében a Nagyvilág körül” című amerikai diszmű, melynek magyar kiadását Timár Szaniszló ismert tárczíró rendezte sajtó alá s melyet az Egyetértés kiadóhivatala bocsát forgalomba. E diszmű összesen 16 füzetben 256 fényképet fog tartalmazni a világ minden tájáról. Mindenik egy-egy eredeti fényképfelvétele a világ legszebb helyeiről. Falvak és városok, hegységek és síkságok, folyók és tengerek, sziklás bércek és víz-zuhlatagok, jégborította Gletscher-ormok és forró vizet okádó Geizerok, valamint az építészeti, festészeti és szobrászati műremekei vannak e képsorozatban egy-egy rövid, de élethelyes és érdekes magyarázó szöveggel, dőlthű, fénykép felvételekben ismertve. Minden füzet 16 fényképet tartalmaz s vidékre való küldésével együtt nem kerül többé 35 kr-nál. Az egész mű 16 füzet) előfizetési ára 5 ft 60 kr.

Millenniumi történet. Az „Athenaeum” r. társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tíz kötetes nagy munkából (milleniumi kiadás) most került könyvpiazzra a 3. füzet, mely a második kötet folytatását képezi és a 32. füzet, melyel meg a harmadik kötet megkezdődik. A 32. füzetnek pompás műmellette van, mely Brozik V.-nek híres festménye után „V. László követelt leányánál” címmel VII. Károly francia király udvaránál” tünteti fel, mindjárt a másik műmellettel pedig a magyar fegyverek dicsőségét hirdeti, a máriacelli templom portálján levő dombormű után „Nagy Lajos diadalát a törökök felett és a máriacelli templom alapítását.” ábrázolja. Szines műmelletteket okvetlenül felhívja figyelmünket. Ez Than Mórnak a nemzeti múzeum képtárában levő országos híri festményének sikerült másolata, melynek ez a „Kun László és Habsburgi Rudolf találkozás a morvamezei csatán.” A füzetben pedig a II. Géza alatti orosz és görög háborúk, majd III. Béla uralkodásának, családi összeköttetésének, az ország és a király pénzügyi és gazdasági viszonyainak leírását találjuk számos szöveggel illusztrálva, melyek közül legszebbek a párisi nemzeti könyvtár miniatúrája után a „Görög császár és családja” és a Szent Hedvig-legendából „Bertold meráni herceg és családja.” Egyes füzet ára 30 kr. Előfizetési ár negyedévre (12 füzet) 3 ft 60 kr., fél-évre (24 füzet) 7 ft 20 kr.

Foulard-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenkint — japáni, kínai, s a. t. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és szines **Henneberg selyemet 35 krtól 14 frt 65 kr.** méterenkint sima, csikos, kockázott mintázottakat damasztot s. a. t. mint egy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázzal s. a. t. **postabér és vamentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: Henneberg G (cs k udvariszállító) selyemgyára Zürichben** Svájcba címzett levelekre 10 kr s, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Lévai piaczi árak.

Rovatvezető: Kónya József városkapitány.

Buza: u.-mázsánként 5 frt 80 kr, 6 frt. — Két szeres 5 frt — kr. 5 frt 10 kr. — Rozs 4 frt 20 kr. — Krt 80 kr. Arpa 6 frt — kr. 7 frt 20 kr. — Kukoricza 7 frt — kr. 7 frt 20 kr. Bab 6 frt — kr. 6 frt 20 kr. Zab 6 frt 50 kr 6 frt 80 kr. Lencse 7 frt — kr. 7 frt 50 kr. Köles 4 frt — kr. 4 frt 50 kr.

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 3 krba kerül; bélyegdíjban — a lakás megjelölése mellett — fizetendő minden egyszeri beiktatásért 3 kr.

KIS HIRDETÉSEK.

Hirdetésekre bővebb felvilágosítást Nyitrai és Társaság kiadóvezetői, ki levélbeli tudakozásra postabélyeg beküldés mellett azonnal választ.

SOMOGYI BERNÁT

sör nagykereskedő
Budapest váci-körút 1.

átmeneti pinczéi Kőbányán, szállít naponta vasut, v. hajóval kőbányai sört, hordókban és ládákból 50 nagy v. 60 kis üvegeként jutányos árban legjobb minőségben.

Kivánatra árjegyzéket küldök!
Viszont eladók árkedvezményben részesülnek.

Egy jó karban levő

ZONGORA

olesón eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Tanuló felvétetik
TAKÁTS MIKLÓS

fűszerkereskedésben
Selmezbányán.

Feltételek: Négy gym. osztály s hogy jó házból való legyen.

4 szobából, 1 konyha s élesskamrából álló

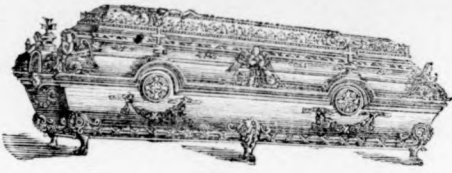
ház eladó

a hozzá tartozó istálló, fakamra, ól és kerttel, megtudakolható a kiadóhivatalnál.

FISCHER MIKSA Léván.

A bécsi érczárak gyára

ÉRCZÁRORSÓINA

Barsvármegye területére szóló kizárólagos gyári raktárát május hó 20-án átvettem

A kinek az a szomorú sors jutott osztályrészül, hogy koporsóvértelről kell gondoskodnia, ajánlom azokat

15 forinttól 200 frtig

gyönyörű kivitelben. — A saját házamban levő koporsó-raktár bármikor megtekinthető.

Az 1896-iki ezredéves országos kiállítási igazgatóság pártfogása alatt*) lévő

„MENTOR“ Ellátási-Vállalat

*) E pártfogást
DÁNIEL ERNŐ
nagy. kir. keresk. min.
ur Ó nagyméltósága
412/95. sz. leiratában
biztosította.

BUDAPEST, Kerepesi-ut 22. szám

az ezredéves országos kiállítást látogatók számára kibocsájt 42 frt értékben 1 frt. heti, vagy 4 frt. 20 kr. havi befizetés mellett

Elszállásolás: saját új szállóhelyeiken. Étkezés a főváros és a kiállítás előkelőbb éttermeiben

„Ellátási könyvecskéket“

melyek a kiállítás egész tartama alatt 7 napra szóló

szoba-, étkezés-, közlekedés-, kiállítás- és szórakoztatási-szelvényeket,

1 kiállítási tombolajegyet, végül egy 2000 koronás baleset biztosítási béczt tartalmaznak. Egy ilyen könyvecskét (2 személy is használhat, 4-4 napra, ha 6 frt 50 kerral pótolva lesz). — Előfizetéseket csakis korlátolt számban (az első részlet beküldése mellett mármint elfogadják, valaminek bővebb felvilágosítással szolgálnak;

A Bpest-Erzsébetvárosi Bank — A „Mentor“ Ellátási-Vállalat.

Dr. Morzsányi Károly
országgy. képvis. mint t. elnök.
Hegedűs Dániel
titkár.

Ehrlich G. Gusztav
főv. biz. tag, gyáros, mint elnök.
Takács Zsigmond
az Első magy. ált. bizt. társ. közp. felügy.

Rózsa Lajos
igazgató.
Stadler Károly
főv. biz. tag ház- és szálloda-tulajd.

Lévai képviselőség: Kern Testvérek, Cserei Gyula, Ehrenfeld Jakab és fia uraknál.

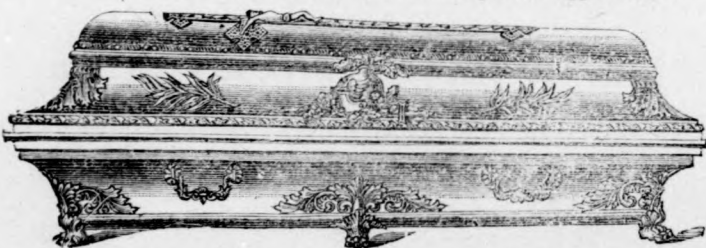
Prospectust kívánatra ingyen és bérmentve.

Bars- és Hontmegye részére

ÉRCZÁRORSÓ FŐRAKTÁR KERN TESTVÉREKNÉL LÉVÁN

Beschoner A. M.

első cs. kir. osztr.-magyar, német, francia, olasz és orosz szabaldalmazott érczárorsó gyarából.

Ezen szabadalm. érczárorsók Európában majd minden egészségügyi hatóságok által nemesak a hullák szállításához, leginkább

légmentességük miatt, mi által az ártalmas légszész (hullaméreg) kigőzölgesét akadályozzák, a legjobban ajánlatnak.

Szép kiállítása, gazdag díszítése, olcsósága, tartóssága, sir- és sirboltokban használhatósága ezen gyártmányoknak kivitták minden művelt országban a legnagyobb elterjedést, ára 8 frttól 100 frtig.

Fakoporsók gyermekek részére 3 forinttól, felnőtteknek 8 forinttól 15 frtig.

Ugyisintén siremlékek, vaskerítések, keresztek, szemfedelek, párnák, koszorúk, szalagcsokrok stb. nagy választékban jutányos áron.

Kaphatók KERN TESTVÉREKNÉL Léván.

8386/1895. sz. Barsvármegye alispól.ánja
Hirdetmény.

Barsvármegye közigazgatási bizottságának f. évi július 9-én 584. sz. a. kelt határozatában nyert meghatalmazás alapján az anyakönyvvezető hivatalok részére és az egyes községek részére szükséges sodrony szövetségi hirdetmény táblák beszerzése céljából folyó évi augusztus hó 10-én d. e. 10 órakor Aranyos-Maróthon saját hivatalomban versenytárgyalást tartok.

Ezen hirdetménytáblák kétféle nagyságban készitendők.

Az első nagyság 48/72 centiméter. A második nagyság 96/144 centiméter belső sík területben állapított meg.

Az első nagyságból 213 darab — a második nagyságból 72 darab lesz készitendő.

A hirdetmény-táblák puha fából készitendők s ugy sima keretük, mint belsejük tölgyfa szín barnára festendő, A sodronyrácszat feketére festendő, valamint a Wertheim kulcsra nyíló zár pántja is.

A hirdetmény tábla felfüggesztése sére alkalmas akasztó karikák alkalmas mazandók.

Pályázni kívánókat felhivom, hogy zárt ajánlataikat egy hirdetmény táblamintával a versenytárgyalás napjáig hozzám betérjesszék.

A munkát elnyert vállalkozó az egyezségileg megállapítandó összeg 5%-ának megfelelő kötbért fizet.

Fenntartom azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok érdemére esetleg újabb versenytárgyalás kiírása iránt szabadon rendelkezhessem.

Ar.-Maróthon, 1895. jul. hó 20-án.

alispán helyett

Dr. Ruffy Pál,
főjegyző.

353/895. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az újbányai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Selmezi takarékpénztár végrehajtónak Laukó András végrehajtást szenvedő elleni 590 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében, az új-

bányai kir. járásbíró 353/895. sz. végzésével, a területéhez tartozó Lenge (Tepla) községben fekvő, az ottani 13. sz. tjkvben A. I. 1-7. ssz. a. foglalt ingatlanok 1/2 részére és az ezen jutalékra eső erdő és legelő illetményre, mely közös erdő és legelő a tengeri 42 sz. tjkönyvben az árverést 1063 frt 35 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fenebb megjelölt ingatlanok az 1895. évi aug. hó 27. d. e. 9 órakor Lenge (Tepla) község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1. 5333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kett Újbányán, 1895. máj. hó 18.
Kir. bíróság, mint tkvi hatóság.

Lackovics, kir. albiró

Kitünő padló-máz!

puha padlóra.

Linoleum padló-zománcz

3 árnyalatban.

Eisenstädter Testvéreknél

BÉCSBEN.

Teljesen használatra kész, esinos és a célnak megfelelő 1/1 kilós dobozokban. Linoleum padló zománcz egy óra alatt megszárad, pompás fényű, sima és repedésektől ment marad. Linoleum padló-zománcz közvetlenül a dobozból mázolható fel. Linoleum padló-zománcz, használatra sokkal olcsóbb, mint a többi padlófénymáz.

Kapható minden nagyobb festék- és gyógyáru üzletben.

A t. cz. szülők szives figyelmébe!

ROSZULEGH ETELKA

intézet-tulajdonos és igazgató, a mélyen tisztelt szülőknek, gyámoknak és a nevelésügy iránt érdeklődő t. cz. közönségnek szives figyelmébe ajánlja a

POZSONYBAN, (Vásártér, 46. szám alatt)

tulajdonában levő s a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszteriumtól engedélyezett hatosztályú elemi iskolából két felső osztályból, ipar-tanulóműhelyből és ismétlőiskolából álló leánynevelő- és tanítóintézetét. — A beiratás augusztus hó 25-én, az iskolai év pedig szeptember hó 4-én kezdődik. — Felvételre számíthat minden hat éves és idősebb gyermek, mint bennlakó, felkosztos, vagy bejáró. — A bennlakó növendékek teljes ellátásért az iskolapénzen kívül, egy iskolai évre 300 frtot fizetnek. — A beiratási díj, az egész iskolai évre, bennlakó növendékeknek 5 frt. bejáróknak 2 frt 50 kr. — Az iskolapénz az I. és II. osztályban havonként 3 frt., a III. és IV. osztályban 4 frt., az V. és VI. osztályban 5 frt., a két felső osztályban 6 frt., az ipar- és ismétlő iskolában 5 frt.

Ertesítővel vagy szükséges felvilágosítással szivesen szolgál az intézet igazgató tulajdonosa.

Kotzó Pál

gépészmérnök

Budapest, Üllői-ut 18. szám alatt

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű

szöges cséplőkészleteket

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gözcséplőkészleteket,

hosszú szárnarúzókkal, alsó szelelővel és rendkív. nagy elületű rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerekkel.

Fa- és szénfűtésű és eredeti szalmafüttő

gőzmozgonyokat

Továbbá R. Garrett & Sons felülmúlhatlan 40% tüzelőanyag megtakarító

Compound gőzmozgonyokat

legjobbnek elismert brandtfordi önműködő amerikai kéveköto aratógépeket Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált rúdda, Sorvető- és szóróvető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket

Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

Vidéki ügynökök kerestetnek.